

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget fremsættes som led i opfyldelse aftale af 9. marts 1987 mellem regeringen og Færøernes Landsstyre vedrørende tilskudsreform. Aftalen er tiltrådt af Færøernes Lagting.

Lovforslaget er en konsekvens af det samtidig fremsatte forslag til Lov om tilskud til Færøernes Hjemmestyre på undervisningsområdet. Der henvises til de almindelige bemærkninger til dette forslag, hvor aftalen er medtaget som bilag.

Undervisningsministeriets tilskud/refusioner til såvel drift som anlæg til det færøske undervisningsvæsen er hidtil ydet med hjemmel i en række forskellige bestemmelser.

For de flestes vedkommende ydes disse udelukkende med hjemmel i de årlige finanslove. De er opført som selvstændige bevillinger eller indgår i få tilfælde som dele af bevillinger til formålet i hele landet (incl. Færøerne).

Dette gælder ved visse af udgifterne til driften af folkeskolen og ved udgifterne til driften af seminarier, friskolerne og fritidsundervisningen. Det gælder endvidere tilskuddene til anlægsudgifterne til folkeskolebyggeri (herunder idrætsanlæg).

Tilskuddene til befording inden for folkeskolen ydes med hjemmel i den i øvrigt ophævede lov nr. 117 af 30. marts 1962 om folkeskolen på Færøerne. Tilskudsbestemmelsen kan ophæves efter forhandling med Færøernes Hjemmestyre med hjemmel i lov nr. 51 af 14. februar 1979 for Færøerne om folkeskolen.

Tilskuddene til driftsudgifterne og anlægsudgifterne til handelsskoler, tekniske skoler og skolehjem ydes med hjemmel i den i øvrigt ophævede anordning for Færøerne nr. 392 af 3. november 1965 som ændret ved anordning for Færøerne nr. 518 af 23. september 1977 om bl.a. tilskud til disse formål. Anordningens tilskudsbestemmelser kan ophæves efter forhandling med Færøernes Hjemmestyre med hjemmel i lov nr. 54 af 14. februar 1979 for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler.

Tilskudsreformen nødvendiggør således ikke lovændringer på disse områder.

Reformen har derimod gjort det nødvendigt at fremsætte nærværende lovforslag om ændring af lovbestemmelser om tilskud til det færøske undervisningsvæsen for så vidt angår tilskud til lærerlønninger og om statens uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende ved uddannelsesinstitutioner på Færøerne.

Lovforslaget er vedtaget af Færøernes Lagting.

Hjemmestyrets adgang til at fastsætte regelgrundlaget

Færøernes Landsstyre har under forhandlingerne om tilskudsreformen fremsat ønske om, at Lagtinget for fremtiden selv fastsætter det nærmere regelgrundlag på alle de områder, der vil blive finansieret ved bloktilskuddet. Det økonomiske ansvar for udgifterne overføres hermed til Færøerne.

Ved en række rammelove fra 1979 er der allerede på de fleste områder inden for undervisningsvæsenet givet Lagtinget mulighed for selv at fastsætte regelgrundlaget. Dette gælder folkeskolen, (lov nr. 51 af 14. februar 1979), læreruddannelsen (lov nr. 52 af 14. februar 1979), fritidsundervisning m.v. (lov nr. 53 af 14. februar 1979) og handelsskoler og tekniske skoler m.v. (lov nr. 54 af 14. februar 1979).

Med henblik på at give mulighed for en omlægning af regelfastsættelsen, også for så vidt angår lærerne i folkeskolen på Færøerne, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse, der bemyndiger undervisningsministeren til at ophæve regler i lov om tjenestemænd m.fl. i folkeskolen på Færøerne, når Lagtinget efter forhandling med undervisningsministeren og finansministeren har fastsat regler til erstatning for de nuværende »danske« regler.

For så vidt angår uddannelsesstøtten er det en forudsætning, at Hjemmestyret selv udarbejder regler for ordninger på Færøerne.